

Domi - humaani reformi

Kokonaisvaltainen reformi

Ehdotus keskittyy kokonaisvaltaiseen ihmislähtöiseen reformiin yksittäisten teknisten innovaatioiden sijaan. Yksittäiset ratkaisut mahdollistavat laajan reformin, joka parantaa ihmisten arkea ja päivittää asuinympäristön vastaamaan tulevaisuuden asukkaiden tarpeita. Tavoitteena on korttelin kokoinen pilottiyksikkö, joka on toteuttamiskelpoinen ja paikkaan sidottu ja jonka vaikutukset säteilevät korttelirajojen yli - toisin sanoen, kortteli, joka huomioi sijaintinsa ominaispiirteet, jatkaa alueella viime vuosina toteutunutta positiivista kehitystä ja vahvistaa yhtenä Kuokkalan ydinkortteleista alueen identiteettiä.

Teemat

Kokonaisvaltainen uudistus sisältää viisi suurta teemaa, joista ensimmäinen on Kuokkala - paikallinen konteksti. Toinen teema on tulevaisuuden erilaiset elämäntavat, joiden tarpeisiin kortteli on suunniteltu. Kolmas teema on joustava solukkoplaani, joka mahdollistaa muuntojoustavuuden ja luo resilienssiä tulevaisuuden muutoksiin rakentamisen ja rakennusten elinkaarien näkökulmasta. Neljäs teema on korttelin palveluinfrastruktuuri, joka mahdollistaa palvelujen implementoinnin asuinkortteliin. Viides teema on uudenlaisen omistamisen ja kuluttamisen malli, joka pohjautuu perinteisen omistamisen sijaan käyttöoikeuksiin ja jakamiseen.

Megatrendit

Muutoksen taustalla on globaaleja muutosilmiöitä, megatrendejä, jotka haastavat nykytilaa ja luovat tarpeen suunnitelmalliselle muutokselle myös asumisessa.

Maailma kaupungistuu kiihtyvällä tahdilla. Kaupungit kasvavat ja tiivistyvät. Kaupungistuminen näkyy olemassa olevien kaupunkiympäristöjen tiivistämisessä, mikä luo Kuokkalastakin houkuttelevan kehityskohteen. Yhtä aikaa elämäntavat ja perhekunnat moninaistuvat ja ihmisen elinajan pidentyessä elämään mahtuu monta vaihetta, jolloin asumisen tarpeet voivat vaihdella. Digitalisaatio ja työn laaja muutos muuttavat ihmisten arkipäivää voimakkaasti. Työ muuttuu keskimäärin projektiluontoisemmaksi, robotiikka ja keinoäly luovat epävarmuutta työmaailmaan, perinteiset työntekijät häviävät globalisaation ja yhteiskunnan desynkronisoitumisen myötä ja etätöiden yleistyessä. Lisähaasteensa luo ilmastonmuutoksen hillitseminen ja kestävä kehitys mukaisen elämän tavoittelemiseksi. Ilmastonmuutos luo raamit tulevaisuuden asumiselle, liikkumiselle, taloudelle ja kulutukselle. Muun muassa nämä megatrendit luovat asumiselle muutostarpeita.

Haasteet

Miten tiivistyvää kaupunkia suunnitellaan tinkimättä asumisväljyydestä ja -viihtyvyydestä? Miten suunnitellaan kaikille sopivaa ympäristöä ja samalla varaudutaan yhä moninaistuviin elämäntyyliin ja erilaisiin elämäntapoihin? Miten digitaalisuus tukee ihmisen elämää syrjäyttämättä sosiaalisia kohtaamisia? Miten muuttuva työelämä näkyy ihmisten arjessa? Millä tavoin palvelut muokkaavat asuinympäristöämme? Miten talouden epävarmuus ja muuttuva suhtautuminen omistamiseen vaikuttaa omistamiseen myös asumisessa? Miten liikenne ja liikkuminen muuttuvat? Miten luodaan rakennetun ympäristön arvoa ja merkitystä, joka ei ole pelkästään sidottu asuntojen neliöhintoihin, rakennuksen estetiikkaan tai kohteen sijaintiin Jyväskylän kontekstissa?

Ratkaisut

Suunnitteluratkaisu täydentää ja kunnioittaa Kuokkalan kaupunkirakennetta korostaen Tahkonkaarta alueen toiminnallisena pääväylänä, noudattamalla ympäröivien kortteleiden rakenneratkaisua ja mittakaavaa. Varastointi on sijoitettu kerroksiin, jolloin maantasokerros vapautuu asunnoille ja aktiivisille yhteisöllisille yhteistiloille tehden ympäristöstä elävää ja rikasta. Tahkonkaaren reunaman suunnittelussa on huomioitu erityisesti ihmisen mittakaava sekä elävä ja vuorovaikutteinen julkisivu. Suunnitelman julkisivumateriaalit, vaalea tiili ja luonnollinen puu, tekevät korttelista luontevan linkin alkuperäisen Kuokkalan ja Puukuokan arkkitehtuurin välille.

Tiivistyvässä kaupungissa on tärkeää huolehtia asukkaiden omasta tilasta, niin asunnossa kuin korttelissakin. Pienessäkin asunnossa on erillinen lepotila ja ulkotiloissa selkeästi oma reviiri suhteessa muuhun kaupunkiin. Moninaistuviin elämäntyyliin ja niiden tarpeisiin vastataan kohdentamalla asumista alueanalyysin pohjalta tehdyille kohderyhmille. Kohderyhmät pohjautuvat elämäntyyliin, -tapoihin ja -arvoihin, eikä esimerkiksi demografisiin tekijöihin kuten ikään, perhekunnan kokoon tai tulotasoon. Kohdennettaessa asumista elämäntapojen mukaisesti ei suljeta ketään pois, vaan pyritään vahvistamaan edellytyksiä alueelle luontaisesti hakeutuvien "heimojen" viihtymiselle.

Kohderyhmien elämäntavat ja yhteiset kiinnostuksen kohteet luovat vahvan pohjan aidon yhteisöllisyyden syntymiseen. Yhteisöllisyyden kehittymistä tuetaan alue- ja kohderyhmäprofiilia tukevin tilallisin ja toiminnallisin ratkaisuin. Kohtaamisia tuetaan laadukkaalla yhteispihalla, tilahierarkialla ja sisäänkäyntiauloilla. Tahkonkaaren puolelle ja kirkon suuntaan avautuvat yhteistilat ja Tahkonkaaren uusi toiminnallinen puisto tuovat myös rajapinnan korttelin ja koko Kuokkalan välille jättäen sisäpihan asukkaiden käyttöön.

Suunnitelman rakennusten rakenneratkaisu, solukkoplaani tukee muuntojoustavuutta ja erilaisia mahdollisuuksia asukkaiden ja rakennusten elinkaarten aikana. Minimoitu kantava runko antaa mahdollisuuden betonin käytön vähentämiselle ja puun käytön lisäämiselle muuntuviissa ja kevyissä rakenneosissa. Selkeä massoittelu ja järkevä tilankäyttö tukevat energiatehokkuutta. Kohtuuhintaisuus syntyy selkeistä rakennusmassoista, selkeästä rungosta, kellaritilojen minimoinnista ja järkevistä pysäköinnistä. Asumisen kohtuuhintaisuus

syntyy järkevistä tilasuunnittelusta, asumisväljyyden kasvattamisen kompensoinnista korttelin laadukkailla yhteistiloilla ja mahdollisuuksista laajentaa asuntoa hankintahetken jälkeen esimerkiksi vaurastumisen tai perheen kasvamisen myötä. Asunnot ovat selkeitä ja valoisa, niissä on monipuolisesti ulkotiloja ja asukkaalla on vapaus vaikuttaa asuntonsa ratkaisuihin rakennusvaiheessa ja myöhemmin.

Talouden epävarmuus, väliaikaisuus, jakamistalous ja yhteiskäyttöisyys muuttavat omistamista tulevaisuudessa. Perinteinen tilojen ja tavaroiden omistaminen vaihtuu vajaakäyttöisten resurssien tehokkaampaan hyödyntämiseen jakamisen, vertaistoiminnan ja -tuotannon käyttöön. Materian omistamisen sijaan palvelut ja elämykset nousevat arvoon ja yhteiskäytön ja jakamistalouden ratkaisut lisääntyvät. Omistajuus vaihtuu käyttöoikeuksiin ja vuokraaminen sekä lainaaminen yleistyy kun niille toteutetaan tiloja ja alustoja. Samaan aikaan työn murros luo epävarmuutta perinteiseen omistamiseen. Hyvä asuminen ei ole enää asunnon neliöistä tai omistusmuodosta kiinni, vaan asumisen laatua nostavat yhteiskäyttöiset ja jaettavat tilat ja moninaiset omistamisen ratkaisut.

Myös pysäköinti järjestetään joustavasti, jolloin sen määrää voidaan tarvittaessa vähentää ja muuttaa pysäköintilaitos toiseen käyttötarkoitukseen. Suunnitelman pysäköintiratkaisu on suunniteltu hybridimäiseksi kokonaisuudeksi, joka sulautuu asuntorakentamiseen. Pysäköintilaitoksen runko mahdollistaa parkkiruutujen ottamisen asuinkäyttöön ja rakennuksen muuntamisen elinkaaren aikana esim. asuintalokäyttöön. Pysäköintitalo on yksikampainen tasalattiainen laitos, jonka luiska kulkee rakennuksen ulkopuolella. Luiskat ovat siten purettavissa myöhemmin ja tilat muutettavissa muuhun käyttöön, mikäli pysäköinnin tarve vähenee tulevaisuudessa. Pysäköintilaitos on kustannustehokkaampi kuin kansipihan alle tehty rakenteellinen pysäköinti, eikä se rajoita pihan käyttöä.

Kuokkalan hyvä sijainti suhteessa Jyväskylän keskusta, hyvä saavutettavuus joukkoliikenteellä, autottoman elämäntavan tukeminen pyöräilyyn panostamalla ja yhteiskäyttöiset liikkumisvälineet vähentävät autoriippuvuutta ja luovat pohjan kestäväälle liikkumiselle.